

Raamatun Uuden testamentin alkuperäinen sanoma kreikan kielen valossa

Raamatun kääntämisessä on tapahtunut 1970-luvun jälkeen erittäin suurin muutos. Uusimpien 1970-luvun jälkeen toimitettujen käännösten ohjenuorana ei enää pidetty sanamukaista, mahdollisimman läheisesti vanhimpia tekstiä seuraavia ilmaisia, vaan käännösten johtavana periaatteena oli sujuva ja ajanmukainen kieli. Tämä *dynaamisen vastaavuuden periaate* uusissa käännöksissä hukkaa tarkat alkukielen sanat, joiden avulla eri jakeita voisi yhdistää ja tutkia tarkasti. Tästä syystä Uusimmat Raamatunkäännökset eivät sovellu opinkohtien yksityiskohtaiseen ja tarkempaan tutkimiseen, vaan ne tarjoavat lähinnä Raamatun sanoman yksinkertaisessa ja helppolukuisessa muodossa. Jos taas halutaan tutkia Raamatun sanomaa tarkasti, niin kuin se on kirjoitettu, on tärkeää käyttää parasta mahdollista käännöstä – sellaista, joka mahdollisimman tarkasti seuraa alkuperäistä tekstiä.

Viimeinen suomalainen sanasta sanaan raamatunkäännös oli vuoden **1938 Kirkkoraamattu** (VT 1933 / UT 1938). Vuoden 1992 raamatunkäännös ei perustu sanatarkkuuden periaatteelle, eikä ole siksi vertailukelpoinen. KR92:n sanomaa ei ole perusteltua verrata alkuperäiseen kreikkaan.

Vartiotorniseura ts. Jehovan todistajat –järjestö on julkaissut jäseniensä käyttöön **Uuden maailman käännöksen (UM 1995)**, jonka esipuheessa kerrotaan käännöksen olevan myös toimitettu sanasta sanaan: ”Käännetty vuoden 1984 englanninkielisestä tarkistetusta laitoksesta *huolellisesti vertailemalla* hepreankieliseen, aramealaiseen ja *kreikkalaiseen pohjatekstiin*”. Uuden maailman käännöksen laajennetun painoksen, nk. viitelaitoksen, sivulla 7 kerrotaan käännöksestä tarkemmin seuraavaa:

”(…) Rather, an effort has been made to give as *literal* a translation as possible (…) getting an almost *word-for-word* statement of the original (…) Uniformity an rendering has been maintained by assigning *one meaning* to each major word and holding to that meaning as far as the context permits.” (kursiivi lisätty).

Englanninkielinen teksti vapaasti suomennettuna ilmaisee, että UM käännös on toimitettu sanasta sanaan alkuperäisistä teksteistä (*literal, word-for-word*) ja sanan käännös eri jakeissa on mahdollisimman pitkälle pidetty samana.

Tässä dokumentissa tarkastellaan kysymystä: kumpi Raamatuista, KR38 vai UM, seuraa tarkemmin vanhimpien kirjakääröjen kreikan tekstiä? Onko Uuden Maailman käännös ilmoituksensa mukaan sanasta sanaan raamatunkäännös?

Raamatun tärkeimmät jakeet – vanhinten kirjakääröjen ja niistä toimitettujen kreikan tekstilaitosten valossa

Seuraavassa on esitelty muutamia jakeita, Raamatun karttapisteitä, joita seuraamalla tie Jumalan tuntemukseen tulee lähemmäksi. Jakeiden kääntämisessä on kysymys huolellisuudesta; asiaa voisi verrata suunnistukseen – vain oikeiden pisteiden kautta kulkeva tie vie lukijan oikealle reitille ja kohti määränpäättä. Jos kartta on epätarkka, ei kulkija löydä tietä perille.

Seuraavassa on esitetty Uuden testamentin jakeet niiden vanhinten tunnettujen kirjakääröjen mukaan. Näiden kirjakääröjen tekstejä on kootti erillisiksi tekstilaitoksiksi. Jakeita on tässä dokumentissa tutkittu käyttämällä kahta lähdettä:

- Kansainvälinen *Novum 1-5* -kirjasarja, joka pohjautuu Textus Receptus vuoden 1550 -tekstilaitokseen. Kirjasarja sisältää kaikki Uuden testamentin tekstit kreikka-suomi rivienvälisinä käännöksinä.
- Vartiotorniseuran julkaisema *Kingdom Interlinear Translation of the Greek Scriptures*, (1985), joka perustuu Wescott & Hort vuoden 1881 -tekstilaitokseen. Kyseessä on kreikka-englanti sanasta sanaan rivienvälinen käännös. Kirjasta käytetään tässä dokumentissa lyhennystä KIT-interlinaari.

Lukija voi esitettyjen jakeiden kohdalla myös tutustua verkossa vapaasti käytettävissä oleviin Raamatun tekstilaitoksiin ja Novum-kirjasarjan sananselitysosaa (osa 5) vastaavaan kansainväliseen Strongin sananselityslaitokseen. Osoitteet ovat:

- <http://www.blueletterbible.com> – Sisältää koko vanhan testamentin alkuperäinen heprean ja Uuden testamentin kreikan sekä useita raamatunkäännöksiä
- <http://www.blueletterbible.org/search.html#strongs> – Strongin kansainvälinen sananselitysteos. Antamalla kreikan tai heprean sanan numeron, ohjelma etsii kaikki Raamatunkohdat, joissa sana esiintyy ja kertoo mitä sana tarkoittaa.

Tässä dokumentissa kreikan kirjakääröjen vanhimpien tunnettujen sanoitusten rinnalle asetetaan Vartiotorniseuran vuoden 1995 Uuden maailman käännös ja suomalainen Kirkkoraamattu 1933/1938. Lukija voi kunkin jakeen kohdalla tarkastella, seuraako vai eroaako näiden Raamatun teksti alkuperäisen kreikan sanomasta.

Tekijänoikeuksista

Tämä dokumentti ei ole tekijänoikeussuojattu. Tekijä antaa luvan vapaasti kopioida, julkaista ja levittää otteita tai kokonaan, sähköisesti tai ei-sähköisesti, tässä kirjoituksessa esiintyvää materiaalia ilman erikseen pyydettyä suostumusta.

Kaikki lainaukset [Kingdom Interlinear Translation of the Greek Scriptures](#) (KIT) – teoksesta ja suomalaisesta [Uuden maailman käännöksestä](#) (UM 1995) kuuluvat WATCH TOWER BIBLE AND TRACT SOCIETY OF NEW YORK/PENNSYLVANIA ja INTERNATIONAL BIBLE ASSOCIATION –yhdistyksille, jota suomessa edustaa Jehovan todistajat uskonnollinen yhdyskunta ry. Kirkkoraamattu 1933/1938 on tekijänoikeuksista vapaa.

Lainauksia on suomen sitaattioikeuden perusteella käytetty tutkimustarkoituksessa ilman erikseen pyydettyä lupaa UM käännöksen vertailuun muihin raamattuihin nähden.

Tutkitut Raamatunjakeet

Raamtunjake	NOVUM	KIT 1985	UM 1995	Kirkkoraamattu 1938
Matt. 25:46	Ja kai menevät apeleusontai nämä hutoi rangaistukseen eis kolasin,2545 iäiseen aionion mutta hoi de vanhurskaat dikaioi elämään eis den iäiseen aionion	And will go off these into LOPPING OFF everlasting, but the righteous ones into life everlasting.	Ja nämä menevät ikuiseen POIS KARSINTUMISE EN, mutta vanhurskaat ikuiseen elämään	Ja nämä menevät pois iankaikkiseen RANGAISTUK SEEN, mutta vanhurskaat iankaikkiseen elämään

Raamtunjake	NOVUM	KIT 1985	UM 1995	Kirkkoraamattu 1938
Luuk. 23:43	Ja kai sanoi eipen hänelle auto Jeesus ho Iesus totisesti Amen sanon lego sinulle soi tänään semeron kanssa met minun emu olet ese paratiisissa en to paradeiso	And he said to him Amen to you I am saying TODAY WITH ME you will be in the paradise.	Ja hän sanoi hänelle: 'Totisesti minä sanon sinulle TÄNÄÄN: sinä tulet olemaan minun kanssani paratiisissa.	Niin Jeesus sanoi hänelle: 'Totisesti minä sanon sinulle: TÄNÄ PÄIVÄNÄ pitää sinun oleman minun kanssani paratiisissa.'

Raamtunjae	NOVUM	KIT 1985	UM 1995	Kirkkoraamattu 1938
Joh. 1:1	Alussa en arkhe oli en Sana ho logos ja kai Sana ho logos oli en luona pros Jumalan ton theon ja kai Jumala theos oli en Sana ho logos	In beginning was the word, and the word was TOWARD the God, and <i>god</i> was the word.	Alussa oli Sana, ja Sana oli Jumalan LUONA, ja Sana oli [eräs] <i>jumala</i> .	Alussa oli Sana, ja Sana oli Jumalan TYKÖNÄ, ja Sana oli <i>Jumala</i>

Raamtunjae	NOVUM	KIT 1985	UM 1995	Kirkkoraamattu 1938
Joh. 3:16	siten hutos sillä gar rakasti egapesen Jumala ho Theos maailmaa kosmon jotta hoste Pojan ton hyion hänen autu ainoan ton monogene antoi edoken , jotta hina kukaan pas uskova ho pisteuon häneen eis auton ei me tuhoutuisi apoletai vaan all omistaisi ekhe elämän dzpen iäisen aionion	Thus for loved the God the world as-and the Son the only-begotten he gave IN ORDER THAT everyone the BELIEVING INTO him not MIGHT BE DESTROYED but may have life everlasting.	Sillä Jumala rakasti maailmaa niin paljon, että hän antoi ainosyntyisen Poikansa, JOTTEI kukaan häneen USKOVA TUHOUTUISI, vaan hänellä olisi ikuinen elämä.	Sillä niin on Jumala maailmaa rakastanut, että hän antoi ainokaisen Poikansa, ettei yksikään, joka häneen USKOO, HUKKUISI, vaan hänellä olisi iankaikkinen elämä

Raamtunjae	NOVUM	KIT 1985	UM 1995	Kirkkoraamattu 1938
Joh. 8:42	Sanoi eipen niin un heille autois Jeesus: ho Iesus jos ei Jumala ho theos isänä pater teidän hymon oli, en rakastaisitte egapate minua eme minä ego sillä gar JUMALASTA ek tu theu lähdin ekselthon ja kai tulin, heko en ude sillä gar itsestäni emautu tullut elelytha , vaan all hän ekeinos minut me lähetti. apesteilen	Said to them the Jesus: If the God Father of you was you were loving likely me, I for OUT OF THE GOD COME OUT and I am arriving; neither for from myself I have come, but that (one) me sent forth	Jeesus sanoi heille: 'Jos Jumala olisi teidän Isänne, niin te rakastaisitte minua, sillä Jumalan LUOTA minä tulin ja olen täällä. Enkä suinkaan ole tullut omasta aloitteestani, vaan hän on lähettänyt minut.'	Jeesus sanoi heille: 'Jos Jumala olisi teidän Isänne, niin te rakastaisitte minua, sillä minä olen JUMALASTA LÄHTENYT JA TULLUT; en minä ole itsestäni tullut, vaan hän on minut lähettänyt.'

Raamtunjae	NOVUM	KIT 1985	UM 1995	Kirkkoraamattu 1938
Joh. 8:58	Sanoi eipen heille autois Jeesus Iesus Todella Amen todella amen sanon lego teille hymin ennen prin Aabrahamin Abraam syntymistä genesthai	Said to them Jesus Amen amen I am saying to you before Abraham to become I AM.	Jeesus sanoi heille: "totta totisesti minä sanon teille: ennen kuin Abraham syntyi, OLEN MINÄ OLLUT."	Jeesus sanoi heille: Totisesti, totisesti minä sanon teille: ennenkuin Aabraham syntyi, OLEN

	minä ego olen eimi			MINÄ OLLUT
--	----------------------------------	--	--	------------

Raamtunjae	NOVUM	KIT 1985	UM 1995	Kirkkoraamattu 1938
Joh. 14:14	Jos ean jotain ti pyydätte aitesete , 129(18) minulta me nimessä en to onomati minun mu minä ego teen poieso	If ever anything you should ASK ME in the NAME OF ME this I shall do	Jos PYYDÄTTE mitä tahansa MINUN NIMESSÄNI, niin teen sen.	Jos te ANOTTE MINULTA jotakin MINUN NIMESSÄNI, niin minä sen teen

Joh 14:14: UM on jättänyt tärkeän sanan *minulta* pois. Jae alkuperäisessä muodossaan ilmaisee, että Jeesukselta voi anoa suoraan (= rukoilla) Jeesuksen nimessä.

Raamtunjae	NOVUM	KIT 1985	UM 1995	Kirkkoraamattu 1938
Joh. 17:3	Ja kai tämä haute on de estin iäinen he aionios elämä dzo e että hina tuntevat ginoskosin sinut se ainoan ton monon todellisen aiethinon Jumalan theon ja kai jonka hon lähetit apesteilas Jeesuksen Iesun Kristuksen Khriston	This but is the everlasting life IN ORDER THAT THEY MAY BE KNOWING YOU the only true God and whom you sent forth Jesus Christ	Tämä merkitsee ikuista elämää, että he HANKKISIVAT SINUN TUNTEMUSTASI, ainoan tosi Jumalan, ja hänen tuntemustaan, jonka olet lähettänyt, Jeesuksen Kristuksen	Mutta tämä on iankaikkinen elämä, että he TUNTEVAT sinut, joka yksin olet totinen Jumala, ja hänet, jonka sinä olet lähettänyt, Jeesuksen Kristuksen.

Joh 17:3: Kirkkoraamattu ja UM kääntävät sanat **ego eimi** väärin perfektissä. Sanat ovat preesensissä ”minä olen”.

Raamtunjae	NOVUM	KIT 1985	UM 1995	Kirkkoraamattu 1938
Joh 20:28	Ja kai vastasi apekrithe Tuomas ho Thomas ja kai sanoi eipen hänelle: auto Herra Ho Kyrios minun mu Jumala ho theos minun mu		Tuomas sanoi hänelle vastaukseksi: 'Herrani ja Jumalani!	Tuomas vastasi ja sanoi hänelle: 'Minun Herrani ja minun Jumalani!'

Joh. 20:28: Jeesusta kutsutaan Jumalaksi kaikissa: KIT:issä, UM:ssä ja Kirkkoraamatussa, nimenomaan isolla J:llä, ei pienellä j-kirjaimella. Kreikan alkutekstissä on todellakin määräinen artikkeli Jumala sanan edellä: **ho theos**

Raamtunjae	NOVUM	KIT 1985	UM 1995	Kirkkoraamattu 1938
Ap. t. 4:12	Ja kai ei uk ole estin toisessa en allo kenessäkään udeni pelastus soteria , eikä ute sillä gar nimeä onoma ole estin toista heteron alla hypo taivaan ton uranon annettua to	And not is in other no one the salvation, neither for name is different UNDER THE HEAVEN the having been given in men in	Eikä ole pelastusta kenessäkään muussa, sillä taivaan alla ei ole toista IHMISTEN KESKUUDESSA annettua nimeä, jonka välityksellä meidän TÄYTYY	Eikä ole pelastusta yhdessäkään toisessa; sillä ei ole TAIVAAN ALLA muuta nimeä ihmisille annettu, JOSSA meidän PITÄISI

	dedomenon joukossa en ihmisten anthropois jossa en ho pitää dei pelastua sothenai meidän hemas	which IT IS NECESSARY to BE SAVED us.	PELASTUA.	PELASTUMAN.
--	---	---------------------------------------	-----------	-------------

Raamtunjae	NOVUM	KIT 1985	UM 1995	Kirkkoraamattu 1938
Ap. t. 11:14	joka hos puhuu lalesei sanoja remata sinulle pros se joilla en hois pelastut sothese sinä sy ja kai koko pas talo ho oikos sinun su	Who will speak sayings toward you in which WILL BE SAVED you and all the house of you	Niin hän puhuu sinulle asioita, joiden avulla sinä ja koko huonekuntasi VOITTE PELASTUA.	Hän on puhuva sinulle sanoja, joiden kautta SINÄ PELASTUT, ja koko sinun perhekuntasi

Raamtunjae	NOVUM	KIT 1985	UM 1995	Kirkkoraamattu 1938
Ap. t. 20:7	Ja en de ensimmäisenä te mia sapattien ton sabbaton kokoontuneina synegmenon opetuslapsien ton matheton meidän tu murtamaan klasai leipää arton Paavali Paulos keskusteli dielegeto heidän autois aikoen mellon lähteä eksienai seuraavana te epaurion pitkitti pareteinen ja te puhetta ton logon saakka mekhri puoliyöhön mesonyktiu	In but the one of the sabbaths having been led together of us to BREAK BREAD the Paul was discoursing to them, being about to be going out to the morrow, he extended alongside and the word until midnight.	Viikon ensimmäisenä päivänä kun olimme kokoontuneet ATERIOIMAAN, Paavali alkoi pitää heille esitelmää, koska hän aikoi lähteä seuraavana päivänä, ja hän pitkitti puhettaan keskiyöhön saakka.	Ja kun viikon ensimmäisenä päivänä olimme kokoontuneet MURTAMAAN LEIPÄÄ, niin Paavali, joka seuraavana päivänä aikoi matkustaa pois, keskusteli heidän kanssansa ja pitkitti puhettaan puoliyöhön saakka.

Raamtunjae	NOVUM	KIT 1985	UM 1995	Kirkkoraamattu 1938
Ap. t. 20:28	Huolehtikaa prosekhete siis un itsestänne heautois ja kai koko panti laumasta to poimnio johon en ho teidät hymas Henki to pneuma Pyhä to hagian asetti etheto johtajiksi episkopus paimentamaan poimainein seurakuntaa ten ekklesian Jumalan tu theu Herran tu kyriu	Be you paying attention to selves and to all the flock in which you the SPIRIT THE HOLY PUT OVERSEERS TO BE SHEPHERDING the ecclesia of the God, which he reserved for self THROUGH THE BLOOD	Kiinnittäkää huomiota itseenne ja koko laumaan, jonka keskuuteen PYHÄ HENKI ON NIMITTÄNYT teidät valvojiksi, paimentamaan Jumalan seurakuntaa, jonka hän osti OMANSA VERELLÄ.	Ottakaa siis itsestänne vaari ja kaikesta laumasta, johon Pyhä Henki on teidät PANNUT KAITSIJOIKSI, paimentamaan Herran seurakuntaa, jonka hän OMALLA VERELLÄNSÄ on itselleen ansainnut.

	jonka hen hankki periepoiesato kautta dia oman tu idiu veren haimatos	OF THE OWN [ONE].		
--	--	-------------------	--	--

Raamtunjae	NOVUM	KIT 1985	UM 1995	Kirkkoraamattu 1938
Room. 9:5:	Joiden hon isät hoi pateres ja kai joista eks hon Kristus ho Khristos mukaan to kata lihan sarka oleva ho on yli epi kaikkien panton Jumala theos siunattu eulegotos iäisyysiksi eis tus aionas amen amen	Of whom the fathers, and out of whom the Christ the [thing] according to flesh, THE [ONE] BEING UPON ALL [things], God blessed [one] into the ages; amen.	Joille esi-isät kuuluvat ja joista Kristus polveutui lihan mukaan: JUMALA, JOKA ON YLI KAIKEN, olkoon siunattu ikuisesti. Amen	heidän ovat isät, ja heistä on Kristus lihan puolesta, HÄN, JOKA ON YLI KAIKEN, Jumala, ylistetty iankaikkisesti, amen!

Raamtunjae	NOVUM	KIT 1985	UM 1995	Kirkkoraamattu 1938
Room. 10:9, 10	(9) että hoti jos en tunnustaisit homologeses suulla en to stomati sinun su Herran kyrion Jeesuksen Iesun ja kai uskoisit pisteuses sydämessä en te kardia sinun su että hoti Jumala ho theos hänet auton herätti egeiren kuolleista ek nekron pelastuisit sothese sydämellä kardia (10) sillä gar usketaan pisteuetai vanhurskaudeksi dikaiosynen ja kai suulla stomati tunnustetaan de homologeitai pelastukseksi eis soterian	That if ever you should CONFESS the saying in the mouth of you that Lord Jesus, and you should BELIEVE in the heart of you that the god him raised up out of dead [ones], you WILL BE SAVED. (10) To heart for it is being believed INTO RIGHTEOUSNESS, to mouth but is is being CONFESSED into salvation.	(9) Sillä jos sinä JULKISESTI JULISTAT tämän omassa SUUSSASI OLEVAN SANAN, että Jeesus on Herra, ja uskot sydämässäsi, että Jumala on herättänyt hänet kuolleista, niin sinä PELASTUT. (10) Sillä sydämellä USKOTAAN VANHURSKAUD EKSI, mutta suulla ANNETAAN JULKINEN JULISTUS pelastukseksi	(9) Sillä jos sinä tunnustat suullasi Jeesuksen Herraksi ja USKOT sydämässäsi, että Jumala on hänet kuolleista herättänyt, niin sinä PELASTUT, (10) sillä sydämen uskolla TULLAAN VANHURSKAA KSI ja suun TUNNUSTUKS ELLA PELASTUTAA N.

Raamtunjae	NOVUM	KIT 1985	UM 1995	Kirkkoraamattu 1938
1. Kor. 14:12-16	(12) siten hitos myös kai te hymeis , koska epei kaipaavia dzelotai olette este henkien pneumaton , rakennukseksi prosten oikodomen seurakunnan ekklesias etsikää dzeteite jotta hina	(12) Thus also you, since zealous you are OF SPIRITS toward the up building of the ecclesia be you seeking in order that you may be abounding.	(12) Niin tekin, koska palavan innokkaasti haluatte HENGEN LAHJOJA, tavoitelkaa sitä, että teillä on niitä runsaasti seurakunnan rakennukseksi.	(12) Samoin tekin, koska tavoittelette HENKILAHJOJA, niin pyrkikää seurakunnan rakennukseksi saamaan niitä runsaasti. (13) Sentähden rukoilkoon se,

	<p>olisitte rikkaita. prisseuete (13) siksi dio puhuva lalon kielellä glosse rukoilkoon proseukhestho että hina selittäisi diermeneue, jos ean sillä gar rukoilisin proseukhomai kielellä glosse, henki to pneuma minun mu rukoilee proseukhetai, mutta ho de ymmärrys nus minun mu hedelmätön akarpus on. estin (15) Miten ti siis un on? estin Rukoilen proseuksomai hengellä, pneumati [mutta] rukoilen proseuksomai myös de kai järjellä, to noi laulan psalo hengellä, to pneumati [mutta] laulan psalo myös kai järjellä. to noi (16) Sillä epei jos ean siunaisit eulogeses hengessä to pneumati täyttävä ho anapleron paikkaa ton topon oppimattoman tu idiotu kuinka pos sanoo erei aamenen amen sinun epi te se kiitoksellesi eukharistia kaskapa epeide mitä ti sanot legeis ei uk tiedä? oiden</p>	<p>Through which the [one] speaking to tongue let him praying in order that he may be translating. If ever for I am praying, the SPIRIT OF ME is praying, the but mind of me unfruitful is. What therefore is it? I shall PRAY TO THE SPIRIT, I shall pray but also to the mind; I shall make melody TO THE SPIRIT, I shall make melody but also to the mind; since if ever you may be blessing IN SPIRIT, the [one] filling up the place of the ordinary [one] how will he say Amen upon the your thanksgiving? Since what you are saying not he has know?</p>	<p>(13) Siksi rukoilkoon se, joka puhuu jollakin kielellä, että hän voisi tulkita. (14) Sillä jos rukoilen jollakin kielellä, niin minun HENGEN LAHJANI rukoilee, mutta ymmärrykseni on hedelmätön. (15) Mitä siis pitää tehdä? olen rukoileva HENGEN LAHJALLA, mutta olen rukoileva myös ymmärrystä käyttäen. olen laulava ylistystä HENGEN LAHJALLA, mutta olen laulava ylitystä myös ymmärrystä käyttäen. (16) Miten muussa tapauksessa, jos YLISTÄT HENGEN LAHJALLA, tavallisen ihmisen paikalla istuva voi sanoa "amen" sinun kiitoksesi, koska hän ei tiedä mitä sanot?</p>	<p>joka kielillä puhuu, että hän taitaisi selittää. (14) Sillä jos minä rukoilen kielillä puhuen, niin MINUN HENKENI kyllä rukoilee, mutta ymmärrykseni on hedelmätön. (15) Kuinka siis on? Minun on rukoiltava HENGELLÄNI, mutta minun on rukoiltava myöskin ymmärrykselläni; minun on veisattava kiitosta HENGELLÄNI, mutta minun on veisattava myöskin ymmärrykselläni. (16) Sillä jos YLISTÄT JUMALAA HENGESSÄ, kuinka oppimattoman paikalla istuva saattaa sanoa "amen" sinun kiitoksesi? Eihän hän ymmärrä, mitä sanot</p>
--	--	--	--	---

Raamtunjae	NOVUM	KIT 1985	UM 1995	Kirkkoraamattu 1938
Ef. 1:21	<p>yläpuolelle hyperano kaiken pases hallituksen arkhes ja kai vallan eksusias ja kai voiman dynameos ja kai herrauden kyrietetos ja kai kaiken pantos nimen onomatos mainittavan</p>	<p>OVER- UPWARD OF EVERY government and of authority and of power and of lordship and of EVERY NAME being named not</p>	<p>PALJON YLEMMÄKSI jokaista hallitusta ja valtaa ja voimaa ja herrautta ja JOKAISTA NIMEÄ, joka mainitaan, ei ainoastaan tässä asiainjärjestelmässä, vaan myös</p>	<p>KORKEAMMALLE kaikkea hallitusta ja valtaa ja voimaa ja herrautta ja JOKAISTA NIMEÄ, mikä mainitaan, ei ainoastaan tässä maailmanajassa, vaan myös tulevassa.</p>

	onomadzomenu ei u vain monon aikakautena en to aioni tänä tuto vaan alla myös kai tulevana. en to mellonti	only in the age this but also in the [one] being about [to be].	tulevassa.	
--	--	---	------------	--

Raamtunjae	NOVUM	KIT 1985	UM 1995	Kirkkoraamattu 1938
Ef. 4:24	ja kai pukeutumaan endysasthai uuteen ton kainon ihmiseen anthropon mukaan ton kata Jumalan theon luotuun ktisthenta vanhurskaudessa en dikaiosyne ja kai pyhydessä hosioteti totuuden tes aletheias	and to put on selves the NEW MAN the according to God having been created in righteousness and loyalty of the truth	ja pukekaa yllenne UUSI PERSOONALLISUUS , joka luotiin Jumalan tahdon mukaan tosi vanhurskaudessa ja uskollisuudessa.	ja pukea päällemme UUSI IHMINEN , joka Jumalan mukaan on luotu totuuden vanhurskauteen ja pyhyyteen.

Raamtunjae	NOVUM	KIT 1985	UM 1995	Kirkkoraamattu 1938
Fil. 1:23	olen ahtaalla synekhomai sillä gar ja de näistä ek kahdesta ton dyo halun ten epithymian omistaen ekhon irrottautumiseksi eis to analysai ja kai kanssa syn Kristuksen Khristo olla enai paljon pollo sillä gar enemmän mallon paremmin kreisson	I am being held together but out of the two [things] the desire having into the LOOSING UP and together with Christ to be to much for rather better.	Olen painostuksen alaisena näiden kahden johdosta; mutta VAPAUTTAMISTA ja Kristuksen kanssa olemista haluan todella, sillä tämä on tietenkin paljon parempi	Ahtaalla minä olen näiden kahden välissä: HALU MINULLA ON TÄÄLTÄ ERITÄ ja olla Kristuksen kanssa, sillä se olisi monin verroin parempi

Raamtunjae	NOVUM	KIT 1985	UM 1995	Kirkkoraamattu 1938
Fil. 2:6-7	(6) joka hos muodossa en morfe Jumalan theu ollen hyparkhon ei ukh saaliina harpagmon pitänyt hegesato olemista to einai kaltainen isa Jumalan theo , (7) vaan all itsensä heauton tyhjensi ekenosen hahmon morfen orjan dulu ottaen labon ,	(6) who IN FORM OF GOD EXISTING not snatching he considered the to be equal [things] to God, (7) but himself he EMPTIED form of slave having taken in likeness of men having become.	(6) joka, vaikka hän oli olemassa JUMALAN MUODOSSA , ei harkinnut lainkaan anastusta, nimittäin sitä, että hänen tulisi olla Jumalan vertainen. (7) Ei, vaan hän TYHJENSI ITSENSÄ ja otti orjan muodon ja	(6) joka ei, vaikka hänellä olikin JUMALAN MUOTO , katsonut saaliiksensa olla Jumalan kaltainen, (7) vaan TYHJENSI ITSENSÄ ja otti orjan muodon, tuli ihmisten

	kaltaisuuteen homoiomati ihmisen anthropon tullen genomenos		tuli ihmisten kaltaiseksi.	kaltaiseksi, ja hänet havaittiin olennaltaan sellaiseksi kuin ihminen
--	---	--	-------------------------------	---

Raamtunjae	NOVUM	KIT 1985	UM 1995	Kirkkoraamattu 1938
Fil. 2:9-11	(9) Siksi dio myös kai Jumala ho theos hänet auton korotti hyperypsozen ja kai lahjoitti ekharisato hänelle auto nimen to onoma mikä to yli hyper kaiken pan nimen onoma (10) jotta hina nimessä en to onomati Jeesuksen Iesu jokainen pan polvi gony notkistuisi kampse taivaallisten epuranion ja kai maanpäällisten epigeion ja kai maanalaisten katakththonion (11) ja kai jokainen plase kieli glossa tunnustaisi eksomologesetai että hoti Herra kyrios Jeesus Iesus Kristus Khristos kunniaksi eis doksan Jumalan theu Isän patros	(9) through which also the God him put high up over and he graciously gave to him the NAME THE OVER EVERY NAME (10) in order that in the NAME OF JESUS EVERY KNEE SHOULD BEND of those in heaven and those on earth and those underground, (11) and every tongue should confess out that LORD JESUS CHRIST into glory of God Father.	(9) Juuri siksi Jumala korottikin hänet ylempään asemaan ja antoi huomaavaisesti hänelle nimen, joka on JOKAISEN MUUN NIMEN YLÄPUOLELLA (10) niin että JEEUSKSEN NIMESSÄ JOKAINEN POLVI NOTKISTUISI, niiden jotka ovat taivaassa, ja niiden jotka ovat maan päällä, ja niiden jotka ovat maan alla, (11) ja jokainen kieli tunnustaisi avoimesti JEEUSKSEN KRISTUKSEN OLEVAN HERRA, Jumalan, Isän kunniaksi.	(9) Sentähden onkin Jumala hänet korkealle korottanut ja antanut hänelle nimen, KAIKKIA MUITA NIMIÄ KORKEAMMAN, (10) niin että KAIKKIEN POLVIEN PITÄÄ JEEUSKSEN NIMEEN NOTKISTUMAN, sekä niitten, jotka taivaassa ovat, että niitten, jotka maan päällä ovat, ja niitten, jotka maan alla ovat, (11) ja jokaisen kielen pitää tunnustaman Isän Jumalan kunniaksi, että JEEUS KRISTUS ON HERRA.

Raamtunjae	NOVUM	KIT 1985	UM 1995	Kirkkoraamattu 1938
Fil. 3:21	joka hos muuttaa meskhematisei ruumiin to soma alennustilan tes tapeinoseos meidän hemon tulemiseksi eis to genesthai sen auto kaltaiseksi symmorfon ruumiin to somati kirkkauden tes dokses hänen autu mukaan kata voimavaikutuksen ten energieian,1579(1)	who will refashion to the body of the glory of him according to the OPERATION WITHIN OF THE TO BE ABLE HIM ALSO TO SUBJECT TO HIMSELF THE ALL	joka muovaa uudelleen meidän nöytyytetyn ruumiimme loistoisan ruumiin kaltaiseksi SEN VOIMAN VAIKUTUKSELLA, JOLLA HÄN MYÖS VOI SAATTA A KAIKEN ALAISUUTEENSA.	joka on muuttava meidän alennustilamme ruumiin kirkkautensa ruumiin kaltaiseksi SILLÄ VOIMALLAAN, JOLLA HÄN MYÖS VOI TEHDÄ KAIKKI ITSELLENSÄ ALAMAISEKSI.

	kyetä tu dynasthai hänen auton myös kai alistaa hypotaksai itselleen heautu kaikki ta panta			
--	---	--	--	--

Raamtunjae	NOVUM	KIT 1985	UM 1995	Kirkkoraamattu 1938
Kol. 1:15-17	(15) Joka hos on estin kuva eikon Jumalan tu theu näkymättömän tu aoratu esikoinen ptotolos kaiken pases luomisen ktisesos (16) sillä hoti hänessä en auto luotiin ektisthe kaikki ta panta taivaissa en tois uranois ja kai päällä epi maan tes ges näkyvät ta horata ja kai näkymättömät ta oarata , joko eite valtaistuimia thronoi tai eite herrauksia kyriotetes tai eite hallituksia arkhai tai eite valtoja eksusiai , kaikki ta panta kautta di hänen autu ja kai häneen eis auton on ektistai luotu (17) ja kai hän autos on estin ennen pro kaikkia panton , ja kai kaikki ta panta hänessä en auto pysyy voimassa synesteken .	(15) Who is image of the God the invisible, firstborn of all creation, (16) because in him it was created the all [things] in the heavens and upon the earth, the [things] visible and the [things] invisible, whether thrones or lordships or governments or authorities; the all [things] through him and into him it has been created (17) and he is before all [things] and the all [things] in him it has stood together	(15) hän on näkymättömän Jumalan kuva, koko luomakunnan esikoinen (16) sillä hänen välityksellään luotiin KAIKKI MUU, mikä on taivaissa ja maan päällä, näkyvät ja näkymättömät, ovatpa ne valtaistuimia tai herrauksia tai hallituksia tai valtoja. KAIKKI MUU on luotu hänen VÄLITYKSELLÄÄN ja häntä varten. (17) Hän on myös ENNEN KAIKKEA MUUTA, ja hänen välityksellään kaikki muu saatettiin olemaan	(15) ja hän on näkymättömän Jumalan kuva, esikoinen ennen kaikkea luomakuntaa. (16) Sillä hänessä LUOTIIN KAIKKI, mikä taivaissa ja mikä maan päällä on, näkyväiset ja näkymättömät, olkoot ne valtaistuimia tai herrauksia, hallituksia tai valtoja, KAIKKI ON LUOTU HÄNEEN KAUTTANSA JA HÄNEEN, (17) ja hän on ENNEN KAIKKIA, ja hänessä pysyy kaikki voimassa.

Raamtunjae	NOVUM	KIT 1985	UM 1995	Kirkkoraamattu 1938
Kol. 2:9-10	(9) sillä hoti hänessä en auto asuu katoikei koko pan täyteys to pleroma jumaluuden tes theotetos ruumiillisesti somatikos (10) ja kai olette este hänessä en auto	(9) because in him is dwelling down all the FULLNESS OF THE DIVINITY bodily (10) and you are IN HIM [ones] having been filled, who	(9) Sillä hänessä asuu JUMALALLISEN OMINAISUUDEN koko täyteys ruumiillisesti (10) ja niin teillä on täyteys hänen VÄLITYKSELLÄÄN, joka on kaiken hallituksen ja vallan	(9) Sillä hänessä asuu JUMALUUDEN koko täyteys ruumiillisesti, (10) ja te olette täytetyt HÄNESSÄ, joka on kaiken hallituksen ja

	täytetyt pepleromenoi joka hos on estin pää he kefale kaiken pases hallituksen arkhes ja kai vallan eksusias	is the head of all government and authority.	pää	vallan pää.
--	---	--	-----	-------------

Raamtunjaa	NOVUM	KIT 1985	UM 1995	Kirkkoraamattu 1938
Kol. 3:24	tietäen eidotes että hoti herralta apo kyriu saatte apolepsesthe palkkana ten antapodosin perinnön tes kleronomias sillä to gar Herraa kyrio Kristusta Khristo palvelette duleuete	having known that FROM LORD you will receive back the GIFT in exchange of the inheritance; to the LORD CHRIST be you slaving	Sillä te tiedätte, että tulette JEHOVALTA asianmukaisen PALKKAN, perinnön. Palvelkaa Herran, Kristuksen, orjina.	tietäen, että te saatte HERRALTA PALKAKSI perinnön; te palvelette HERRAA KRISTUSTA

Raamtunjaa	NOVUM	KIT 1985	UM 1995	Kirkkoraamattu 1938
Tiit. 2:13	odottavina prodekhomenoi autuasta ten makarian toivoa elpida ja kai ilmestymistä epifaneian kirkkauden tes dokses suuren tu megalu Jumalan theu ja kai pelastajan soteras meidän hemon Jeesuksen Iesu Kristuksen Khristu	awaiting the happy hope and MANIFESTATI ON of the glory of the GREAT GOD AND SAVIOR OF US CHRIST JESUS.	odottaessamme onnellista toivoa ja suuren JUMALAN JA PELASTAJAMME, KRISTUKSEN Jeesuksen kirkkauden ILMEISEKSI TULOJA.	odottaessamme autuaallisen toivon täyttymistä ja SUUREN JUMALAN JA VAPAHTAJA MME KRISTUKSE N Jeesuksen kirkkauden ILMESTYMI S TÄ

Raamtunjaa	NOVUM	KIT 1985	UM 1995	Kirkkoraamattu 1938
Filemon 25	Armo he kharis Herran tu kyriu meidän hemon Jeesuksen Iesu Kristuksen Khristu kanssa meta hengen tu pneumatos teidän hymon amen amen	The UNDESERVED KINDNESS of the Lord Jesus Christ with the SPIRIT of you.	Herran Jeesuksen Kristuksen ANSAITSEMÄTÖN HYVYYS olkoon teidän ILMAISEMANNE hengen kanssa.	Herran Jeesuksen Kristuksen ARMO olkoon teidän HENKENNE kanssa.

Raamtunjaa	NOVUM	KIT 1985	UM 1995	Kirkkoraamattu 1938
Hepr. 1:6	Kun hotan taas de palin toisi eisagage esikoisen ton protokon maailmaan ten oikumenen	Whenever but again he should lead in the Firstborn [one] into the being	Mutta kun hän jälleen tuo esikoisensa asuttuun maahan, hän sanoo: 'Ja	Ja siitä, kun hän jälleen tuo esikoisensa maailmaan, hän sanoo: 'Ja

	sanoo legei ja kai kumartakoon proskynesatosan häntä auto kaikki pantes enkelit angeloi Jumalan Theu	inhabited [earth], he is saying and let do obeisance toward him all angels of God.	KUMARTAKOOT häntä kaikki Jumalan enkelit'	KUMARTAKOOT häntä kaikki Jumalan enkelit.'
--	---	--	---	--

Raamtunjae	NOVUM	KIT 1985	UM 1995	Kirkkoraamattu 1938
Hepr. 1:8	mutta pros de Pojalle ton hyion Valtaistuini Ho thronos sinun su Jumala ho theos iäisyyskseen eis ton aiona iäisyyden tu aionos ja kai sauva he rabdos oikeamielisyyden euthytetos sauva he rabados valtakunnan tes basileias sinun su	Toward but the son The throne of you the God into age of the age, and the staff of the straightness staff of the kingdom of him.	Mutta pojasta: Jumala on sinun valtaistuimesi aina ja ikuisesti, ja sinun valtakuntasi valtikka on oikeamielisyyden valtikka.	mutta Pojasta: Jumala, sinun valtaistuimesi pysyy aina ja iankaikkisesti, ja sinun valtakuntasi valtikka on oikeuden valtikka.

Raamtunjae	NOVUM	KIT 1985	UM 1995	Kirkkoraamattu 1938
Hepr. 5:9	ja kai täydellistyttyään teleiotheis tuli egeneto kuuliaisille tois hypakuusin hänelle auto kaikille pasin aiheeksi aitios palastuksen soterias iäisen aioniu	And having been perfected he become to all the [ones] obeying to him [one] CAUSING OF SALVATION everlasting.	Ja kun hänet oli tehty täydelliseksi, hän tuli VASTUUNALAIS EKSI kaikkien häntä TOTTELEVIEN ikuisesta pelastuksesta.	ja kun oli täydelliseksi tullut, tuli hän iankaikkisen autuuden AIKAANSAAJ AKSI kaikille, jotka ovat hänelle KUULIAISET

Raamtunjae	NOVUM	KIT 1985	UM 1995	Kirkkoraamattu 1938
Hepr. 12:23	juhlijoukon panegyrei ja kai seurakunnan ekkleσια esikoisten prototokon taivaissa en uranois kirjoitettujen apogegrammenon ja kai tuomarin krite Jumalan theo kaikkien panton ja kai henkien pneumasin vanhurskaiden dikaion täydelliseksi tehtyjen teteleiomennon	To all-assembly and to ecclesia of firstborn [ones] having been written off in heavens, and to judge to God of all and to SPIRITS OF RIGHTEOUS [ones] having been perfected.	yleiskokouksessa ja taivaissa kirjattujen esikoisten seurakuntaa ja Jumalaa, kaikkien Tuomaria, ja täydelliseksi tehtyjen vanhurskaiden HENGELLISTÄ ELÄMÄÄ.	taivaissa kirjoitettujen esikoisten juhlijoukon ja seurakunnan tykö, ja tuomarin tykö, joka on kaikkien Jumala, ja täydelliseksi tulleet vanhurskaiden HENKIEN TYKÖ

Raamtunjae	NOVUM	KIT 1985	UM 1995	Kirkkoraamattu 1938
1. Piet.	(10) jota peri hes	(10) About	(10) Juuri tätä	(10) Sitä

1:10-11	pelastusta soterias etsivät eksedzetesan ja kai tutkivat ekseereunesan profeetat profetai teille hoi peri tes eis hymas armosta kharitos ennustaneet profeteusantes (11) tutkineina ereunontes mihin eis tina tai e millaiseen poion aikaan kairon viittasi edelu heissä to en autois Henki pneuma Kristuksen khristu edeltä todistaen promartyromenon Kristusta khriston kärsimyksistä pathemata ja kai jälkeen tas meta niiden tauta kirkkauksista doksas	which salvation they sought out and searched out prophets the [ones] about the into you undeserved kindness (11) They kept on investigating what particular season or what sort of [season] the SPIRIT IN THEM WAS INDICATING CONCERNING CHRIST when it was bearing witness beforehand about the sufferings for Christ and about the glories to follow these.	pelastusta tiedustelivat ahkerasti ja tutkivat huolellisesti ne profeetat jotka profetoivat teille tarkoitettusta ansaitsemattomasta hyvyydestä (11) He tutkivat jatkuvasti, mihin erityiseen aikaan HEISSÄ OLEVA HENKI KRISTUKSESSA viittasi, kun se todisti etukäteen Kristukselle koituvista kärsimyksistä ja niiden jälkeen seuraavasta kirkkaudesta.	pelastusta ovat etsineet ja tutkineet profeetat, jotka ovat ennustaneet teidän osaksenne tulevasta armosta, (11) ovat tutkineet, mihin tai millaiseen aikaan heissä oleva KRISTUKSEN HENKI VIITTASI, edeltäpäin todistaessaan Kristusta kohtaavista kärsimyksistä ja niiden jälkeen tulevasta kunniaista.
---------	--	---	---	---

Raamtunjae	NOVUM	KIT 1985	UM 1995	Kirkkoraamattu 1938
1. Piet. 3:15.	Herra kyrion Kristus do ton Khriston pyhittää hagiasate sydämissä en tais kardias teidän hymon valmiita hetoimoi aina de aei puolustukseen pros apologian jokaiselle panti kyselevälle to aitunti teiltä hymas sanaa logon teillä peri tes en hymin toivosta elpidos mutta alla meta lempeydellä prautetos ja kai pelolla fobu	LORD BUT THE CHRIST SANCTIFY you in the hearts of you, ready ever toward defence to everyone to the asking you word about the in you hope, but with mildness and fear	vaan pyhittää KRISTUS HERRANA SYDÄMESSÄNNE ja olkaa aina valmiit puolustautumaan jokaisen edessä, joka vaatii teiltä teissä olevan toivon perustetta, mutta tehkää se lempeämielisesti ja osoittaen syvää kunnioitusta.	vaan pyhittää HERRA KRISTUS SYDÄMISSÄNNE ja olkaa aina valmiit vastaamaan jokaiselle, joka teiltä kysyy sen toivon perustusta, joka teissä on, kuitenkin sävyisyydellä ja pelolla

Raamtunjae	NOVUM	KIT 1985	UM 1995	Kirkkoraamattu 1938
1. Joh. 5:20	Ja tiedämme oidamen että de hoti Poika ho hyios Jumalan tu theu on tullut hekei ja kai on antanut dedoken meille hemin ymmärryksen dianoain että hina tuntisimme ginoskomen Totuudellisen althinon ja kai olemme esmen Totuudellisessa en to alethino Pojassa en to hyio hänen atu Jeesuksessa Iesu Kristuksessa Khristo tämä hutos on estin tosi ho alethinos Jumala theos ja he kai elämä dzo iankaikkinen aionios	We have known but that the Son of the God is come, and he has given to us mental perception in order that we are knowing the true (one); and we are in the true (one), in the son of him to Jesus Christ. This (one) is the true God and life everlasting.	Mutta me tiedämme, että jumalan Poika on tullut, hän on antanut meille älyllisen kyvyn, jotta tuntisimme sen totuudellisen. Ja me olemme sen totuudellisen yhteydessä hänen Poikansa Jeesuksen Kristuksen välityksellä. Hän on tosi Jumala ja ikuinen elämä.	Mutta me tiedämme, että Jumalan Poika on tullut ja antanut meille ymmärryksen, tunteaksemme sen Totisen; ja me olemme siinä Totisessa, hänen Pojassansa, Jeesuksessa Kristuksessa. Hän on totinen Jumala ja iankaikkinen elämä.

Raamtunjae	NOVUM	KIT 1985	UM 1995	Kirkkoraamattu 1938
Ilm. 3:14	Ja Kai enkelille to angelo seurakunnan tes ekklesias Laeodikean Laodikeon kirjoita: grapson näin Tade sanoo legei Aamen ho amen todistaja ho martys uskollinen ho pistos ja kai totuudellinen alethinos alku he arkhe luomakunnan tes ktiseos Jumalan tu theu	And to the angel of the in laodicea of ecclesia write the but [things] is saying the amen, the witness the faithful and the true, the beginning of the creation OF THE GOD	Ja Laodikean seurakunnan enkelille kirjoita: Näin sanoo Amen, uskollinen ja totuudellinen todistaja, Jumalan LUOMAKUNNAN ALKU.	Ja Laodikean seurakunnan enkelille kirjoita: 'Näin sanoo Amen, se uskollinen ja totinen todistaja, Jumalan LUOMAKUNNAN ALKU.'

proskyneo – palvoa; eri raamatunjakeissa

Novum antaa kreikan *proskyneo*-sanalle (Novum 3810; Strong 4352) seuraavat merkitykset:

Suudella kohti, osoittaa jklle kunnioitusta (esim. kumartumalla maahan hänen eteensä), kumartaa, kumartaen rukoilla, palvoa. Vertaa *kyneo*-sanaan, joka tarkoittaa suudella.

Seuraavassa yhteenvedossa on merkillepantavaa se, että Uuden maailman käännös kääntää *PROSKYNEO*-sanan epäjohdonmukaisesti. Sana käännetään ”tehdä palvelusta (engl. do obeisance)” kohdissa, joissa on kysymys Jeesuksesta, kun taas Jumalaan viittaavien jakeisen kohdalla käännösmerkitys onkin toinen: ”palvoa (engl. worship)”. Alla on muutama esimerkki täsmälleen saman sija- ja taivutusmuodon kääntämisestä eri jakeissa. Sulkuihin merkityty sanat ovat lisäyksiä alkuperäiseen tekstiin. Kursiivilla merkityissä jakeissa viitataan Jumalaan tai puhutaan Jumalasta.

proskynesen; Novum 3810/17; akt.1.aor.ind.yks.3

- UM95; Joh. 9:38: – Silloin hän sanoi: ”Minä uskon häneen Herra.” Ja hän *kumarsi* (*proskynesen*; Novum 3810/18) häntä (Jeesusta).
- UM95; *Hepr. 11:21*: – Uskon vaikutuksesta sinunasi kuolemaisillaan oleva Jaakob kummankin Joosefin pojista ja *palvoi* (*proskynesen*; Novum 3810/18) sauvansa päähän nojaten (Jumalaa).

proskynesan; Novum 3810/18; akt.1.aor.ind.mon.3

- UM95; Matt 2:11: – Ja kun he menivät taloon, he näkivät lapsukaisen sen äidin Marian kanssa ja he lankesivat maahan ja *kumarsivat* (*proskynesan*; Novum 3810/18) sitä. He avasivat aarteensa ja antoivat sille lahjoja: kultaa ja suitsutuspihkaa ja mirhaa.
- UM95; Matt. 14:33: – Silloin veneessä olijat *kumarsivat* (*proskynesan*; Novum 3810/18) häntä ja sanoivat: 'Sinä olet todella Jumalan Poika.'
- UM95; Matt. 28:9: – Ja katso, Jeesus tuli heitä vastaan ja sanoi: ”Päivää!” He lähestyivät, tarttuivat häntä jalkoihin ja *kumarsivat* (*proskynesan*; Novum 3810/18) häntä.
- UM95; Matt. 28:17: – ja kun he näkivät hänet, niin he *kumartuivat* (*proskynesan*; Novum 3810/18), mutta jotkut epäilivät.
- UM95; *Ilm 5:14*: – Sitten ne neljä elävää olentoa sanoivat: ”Amen!”, ja vanhimmat lankesivat kasvoilleen ja *palvoivat* (*proskynesan*; Novum 3810/18).
- UM95; *Ilm. 7:11*: – Ja kaikki enkelit seisoivat valtaistuimen ja vanhinten ja niiden neljän elävän olennon ympärillä ja he lankesivat kasvoilleen valtaistuimen eteen ja *palvoivat* (*proskynesan*; Novum 3810/18) Jumalaa
- UM95; *Ilm. 11:16*: – ja ne kaksikymmentäneljä vanhinta, jotka istuivat Jumalan edessä valtaistuimillaan, lankesivat kasvoilleen ja *palvoivat* *proskynesan*; Novum 3810/18) Jumalaa.

- UM95; *Ilm. 19:4* – Ja ne kaksikymmentäneljä vanhinta lankesivat kasvoilleen ja palvoivat (proskynesan; Novum 3810/18) Jumalaa, joka istui valtaistuimella, ja sanoivat: “Amen! Ylistäkää Jahia!”

Seuraavassa on lueteltu kaikki *proskyneo*-sanan esiintymiset ja jakeiden käännökset:

- Matt. 2:2 **Novum:** ... tulimme kumartamaan (**proskynesai**) häntä (Jeesus-lasta)
KIT: ... came TO DO OBEISANCE to him
UM95: ... olemme tulleet häntä KUMARTAMAAN
KR38: ... olemme tulleet häntä KUMARTAMAAN
- Matt. 2:8 **Novum:** ...tultuani kumarran (**proskyneso**) häntä
KIT: ...having come might DO OBEISANCE
UM95: ...minäkin menisin KUMARTAMAAN sitä
KR38: ... minäkin tulisin häntä KUMARTAMAAN
- Matt. 2:11 **Novum:** langeten maahan (**pesontes**, 3566) kumarsivat (**proskynesan**)
KIT: ...and having FALLEN down they DID OBEISANCE to it
UM95: ...he LANKESIVAT maahan ja KUMARSIVAT sitä
KR38: ... Ja he LANKESIVAT maahan ja KUMARSIVAT häntä
- Matt. 4:9 **Novum:** ... KUMARTUEN (**peson**, 3566) palvoisit (**proskyneses**) minua
KIT: ...having FALLEN down you should DO ACT OF WORSHIP to me
UM95: ... jos LANKEAT maahan ja TEET MINULLE PALVONTATEON
KR38: ... jos LANKEAT maahan ja KUMARRAT minua
- Matt. 4:10* **Novum:** ...on kirjoitettu sillä Herraa Jumalaa sinun palvot (**proskynesis**) ja häntä ainoata palvelet (**latreusis**, 2670)
KIT: ... it has been written for Lord the God of you you shall WORSHIP and to him alone you shall render SACRED SERVICE
UM95: ... Sillä on kirjoitettu: '[Jehovaa], Jumalaasi sinun on PALVOTTAVA ja yksin hänelle sinun on suoritettava PYHÄÄ PALVELUSTA'
KR38: ... sillä kirjoitettu on: 'Herraa, sinun Jumalaasi, pitää sinun KUMARTAMAN ja häntä ainoata PALVELEMAN
- Matt. 8:2 **Novum:** ... pitalinen tullen kumarsi (**proskynei**) häntä
KIT: ... leper having come toward WAS DOING OBEISANCE to him
UM95: ... astui spitaalinen mies ja ja alkoi KUMARTAA häntä
KR38: ... tuli pitalinen mies ja KUMARTUI MAAHAN HÄNEN ETEENSÄ
- Matt. 9:18 **Novum:** ... päämies tultuaan kumarsi (**proskynei**) häntä
KIT: ... ruler one having come toward WAS DOING OBEISANCE to him
UM95: ... hallitusmies, joka oli tullut lähelle, alkoi KUMARTAA häntä
KR38: ... päämies tuli ja KUMARTUI MAAHAN HÄNEN ETEENSÄ
- Matt. 14:33 **Novum:** ... veneessä tullen kumarsivat (**proskynesan**) häntä
KIT: ... in the boat DID OBEISANCE to him
UM95: ... veneessä olijat KUMARSIVAT häntä
KR38: ... venheessä-olijat kumarsivat häntä

- Matt. 15:25 **Novum:** Mutta hän tullen kumarsi (**proskynei**) häntä ...
KIT: The (one) but having come WAS DOING OBEISANCE to him ...
UM95: Tultuaan nainen alkoi KUMARTAA häntä ...
KR38: Mutta vaimo tuli ja kumarsi häntä ...
- Matt. 18:26 **Novum:** Langeten (peson, 3566) niin palvelija kumarsi (**proskynei**) häntä
KIT: Having FALLEN therefore the slave WAS DOING OBEISANCE
UM95: Sen tähden orja LANKESI MAAHAN ja alkoi KUMARTAA häntä
KR38: Silloin palvelija LANKESI MAAHAN ja RUKOILI häntä
- Matt. 20:20 **Novum:** ... poikien hänen kumartuen (**proskynusa**) ja pyytäen jotakin
KIT: ... sons of her DOING OBEISANCE and asking something
UM95: ... poikineen, KUMARSI ja tahtoi pyytää
KR38: ... poikineen hänen tykönsä ja KUMARSI HÄNTÄ, aikoen anoa
- Matt. 28:9 **Novum:** ... tarttuivat hänen jalkoihin ja kumarsivat (**proskynesan**) häntä
KIT: ... seized of him the feet and DID OBEISANCE to him
UM95: ... tarttuivat häntä jalkoihin ja KUMARSIVAT häntä
KR38: ... syleilivät hänen jalkojaan ja KUMARTAEN RUKOILIVAT häntä
- Matt. 28:17 **Novum:** Ja nähtyään hänet palvoivat (**proskynesan**) häntä ...
KIT: And having seen him THEY DID OBEISANCE ...
UM95: Ja kun he näkivät hänet, niin he KUMARSIVAT ...
KR38: Ja kun he näkivät hänet, niin he KUMARTAEN RUKOILIVAT häntä
- Mark. 5:6 **Novum:** ... juoksi ja kumarsi (**proskynesen**) häntä
KIT: ... he ran and DID OBEISANCE to him
UM95: ... hän juoksi ja KUMARSI häntä
KR38: ... KUMARTUI maahan hänen eteensä
- Jeesuksen pilkkaaminen*
- Mark. 15:19 **Novum:** ... asettuen polville (**gonata**, 992) palvoivat (**proskynun**) häntä
KIT: ... and placing the KNEES they WERE DOING OBEISANCE to him
UM95: ... KUMARTELIVAT häntä laskeutuen POLVILLEEN
KR38: ... laskeutuen POLVILLEEN KUMARSIVAT häntä.
- Luuk. 4:7 **Novum:** Jos kumarrut (**proskyneses**) eteen minun ...
KIT: therefore if ever you SHOULD WORSHIP in sight of me
UM95: Jos siis TEET PALVONTATEON minun edessäni ...
KR38: Jos sinä siis KUMARRUT minun eteeni ...
- Luuk. 4:8 **Novum:** ...on kirjoitettu sillä palvot (**proskyneseis**) herraa Jumalaa sinun ja häntä ainoaa palvelet (**latreuseis**)
KIT: ... It has been written Lord the God of you you shall WORSHIP and to him alone you shall RENDER SACRED SERVICE
UM95: ... On kirjoitettu: [Jehovaa], Jumalaasi, sinun on palvottava ja yksin hänelle sinsun on suoritettava PYHÄÄ PALVELUSTA.
KR38: ... Kirjoitettu on: 'Sinun pitää KUMARTAMAN Herraa, sinun

Jumalaasi, ja häntä ainoata PALVELEMAN.

- Luuk. 24:52 **Novum:** Ja he palvottuaan (**proskynesantes**) häntä palasivat Jerusalemiin
KIT: And HAVING DONE OBEISANCE to him they returned to Jerusalem
UM95: Ja he KUMARSIVAT häntä ja palasivat Jerusalemiin ...
KR38: Ja he KUMARSIVAT häntä ja palasivat Jerusalemiin ...
- Joh. 4:20 **Novum:** Meidän isät tällä vuorella palvoivat (**proskynesana**) ja te sanotte että Jerusalemissa on paikka missä pitää palvoa (**proskynein**)
KIT: The fathers of us in the mountain this WORSHIPPED; and you are saying that in Jerusalem is the place where to be WORSHIPPED it is necessary.
UM95: Meidän esi-isämme PALVOIVAT tällä vuorella, mutta te sanotte että Jerusalemissa on se paikka, jossa pitäisi PALVOA
KR38: Meidän isämme ovat KUMARTAEN RUKOILLEET tällä vuorella; ja te sanotte, että Jerusalemissa on se paikka, jossa tulee KUMARTAEN RUKOILLA
- Joh. 4:21 **Novum:** Sanoo hänelle Jeesus: Nainen usko minua että tulee aika jolloin ette vuorella tällä ettekä Jerusalemissa palvo (**proskynesete**) Isää.
KIT: Is saying to her the Jesus be believing to me, woman, that is coming hour when neither in the mountain this nor in Jerusalem you will WORSHIP to the Father.
UM95: Jeesus sanoi hänelle: "Usko minua nainen: tulee hetki, jolloin ette PALVO Isää tällä vuorella ettekä Jerusalemissa.
KR38: Jeesus sanoi hänelle: "Vaimo, usko minua! Tulee aika, jolloin ette RUKOILE Isää tällä vuorella ettekä Jerusalemissa.
- Joh. 4:22 **Novum:** Te palvotte (**proskyneite**) jota ette tunne me palvomme (**proskynumen**) jonka tunnemme että pelastus juutalaisista on
KIT: You are WORSHIPPING which not you have known, we are WORSHIPPING which we have known, because the salvation out of the Jews
UM95: Te PALVOTTE sitä, mitä ette tunne; me PALVOMME sitä, minkä tunnemme, sillä pelastus on lähtöisin juutalaisista.
KR38: Te KUMARRATTE sitä, mitä ette tunne; me KUMARRAMME sitä, minkä me tunnemme. Sillä pelastus on juutalaisista.
- Joh. 4:23 **Novum:** Mutta tulee aika ja nyt on, kun aidot palvojat (**proskynetai**) palvovat (**proskynesusin**) Isää hengessä (**pneumati**, 3618) ja totuudessa myös sillä Isä sellaisia etsii palvovia (**proskynuntas**) häntä
KIT: but is coming hour and now is, when the Father in spirit and to truth, and for the Father such (ones) is seeking the (ones) WORSHIPPING him
UM95: Tulee kuitenkin hetki, ja se on nyt, jolloin tosi PALVOJAT PALVOVAT Isää hengessä ja totuudessa, sillä Isä tosiaan etsii sen kaltaisia PALVOMAAN häntä
KR38: Mutta tulee aika ja on jo, jolloin totiset RUKOILIJAT RUKOILEVAT Isää hengessä ja totuudessa; sillä senkaltaisia RUKOILIJOITA myös Isä tahtoo
- Joh. 4:24 **Novum:** Henki (**pneuma**, 3618) Jumala ja palvovien (**proskynuntas**) häntä

- hengessä (en **prenumati**, 3618) ja totuudessa pitää palvoa (**proskynein**)
KIT: spirit the God, and the (ones) WORSHIPPING him in spirit and to truth
it is necessary to be WORSHIPPED.
UM95: Jumala on Henki, ja häntä PALVOVIEN täytyy PALVOA hengessä
ja totuudessa.
KR38: Jumala on Henki; ja jotka häntä RUKOILEVAT, niiden tulee
RUKOILLA hengessä ja totuudessa."
- Joh. 9:38 **Novum**: ... Uskon herra ja palvoi (**proskynesen**) häntä.
KIT: ... but said I am believing, Lord; and he DID OBEISANCE to him
UM95: ... ”Minä uskon häneen, Herra” Ja hän KUMARSI häntä.
KR38: ... Herra, minä uskon; ja hän KUMARTAEN RUKOILI häntä
- Joh. 12:20 **Novum**: ... jotta palvoisivat (**proskynesosin**) juhlassa
KIT: ... they may be WORSHIPPED in the festival
UM95: ... ylös juhlaan PALVOMAAN
KR38: ... tulivat ylös juhlaan RUKOILEMAAN
- Apt. 7:43 **Novum**: ...kuvat, jotka teitte palvoaksenne (**proskynein**) niitä
KIT: ... the types which you made yo be WORSHIPPED
UM95: ... kuvia, jotka teitte PALVOAKSENNE niitä
KR38: ... kuvia, jotka te olitte tehneet KUMARRETTAVIKSENNE
- Apt. 8:27 **Novum**: ...joka oli tullut palvovana (**proskyneson**) Jerusalemiin
KIT: ... who had come going to WORSHIP into Jerusalem
UM95: ... hän oli mennyt Jerusalemiin PALVOMAAN
KR38: ... hän oli tullut Jerusalemiin RUKOILEMAAN
- Pietari kielsi kumartamasta*
- Apt. 10:25 **Novum**: ...kaatuen (**peson**, 3566) polville rukoili (**proskynesen**)
KIT: ... having FALLEN upon the feet DID OBEISANCE
UM95: ... LANKESI hänen jalkojensa juureen ja KUMARSI häntä
KR38: ... LANKESI hänen jalkojensa juureen ja KUMARTUI maahan.
- Apt. 24:11 **Novum**: ... menin palvovana (**proskyneson**) Jerusalemiin
KIT: ... I went up intending to WORSHIP into Jerusalem
UM95: ... menin ylös Jerusalemiin, PALVOMAAN
KR38: ... menin Jerusalemiin RUKOILEMAAN
- 1. Kor. 14:25* **Novum**: ...kaatuen (**peson**, 3566) kasvoille palvoo (**proskynesei**) Jumalaa
KIT: ... having fallen upon face he will give WORSHIP to the God
UM95: ... hän lankeaa kasvoilleen ja PALVOO Jumalaa
KR38: ... kasvoilleen langeten RUKOILISI Jumalaa
- Hepr. 1:6 **Novum**: Ja kun taas toisi esikoisen maailmaan, sanoo: Ja kumartakoot
(**proskynesatosan**) häntä kaikki enkelit Jumalan
KIT: Whenever but again he should lead in the Firstborn into the being
inhabited he is saying and let DO OBEISANCE toward him all angels of God.
UM95: mutta kun hän jälleen tuo esikoisensa asuttuun maahan, hän sanoo:

Ja KUMARTAKOOT häntä kaikki Jumalan enkelit.

KR38: Ja siitä, kun hän jälleen tuo esikoisensa maailmaan, hän sanoo:
"Ja KUMARTAKOOT häntä kaikki Jumalan enkelit."

- Hepr. 11:21 **Novum:** ...rukoili (**proskynesen**) päällä pään sauvan hänen
KIT: ... he WORSHIPPED upon the tip of the staff of him
UM95: ... PALVOI sauvansa päähän nojaten
KR38: ... RUKOILI sauvansa päähän nojaten
- Ilm. 3:9 **Novum:** ... tulevat ja kumartuvat (**proskynesosin**) eteen jalkojen sinun
KIT: ... they will come and they will DO OBEISANCE in sight of the feet of you
UM95: ...KUMARTAMAAN heidät sinun jalkojesi edessä
KR38: ... he tulevat ja KUMARTUVAT sinun jalkojesi eteen
- Ilm. 4:10 **Novum:** lankeavat (**pesuntai**, 3566) kaksikymmentä ja neljä vanhinta eteen istuvan valtaistuimella ja kumartavat (**proskynusin**) elävää aikakausiin aikakausiin ja heittävät seppeleet heidän eteen valtaistuimen sanoen
KIT: will FALL the twenty-four older persons in sight of the (one) sitting upon the throne and they will WORSHIP to the (one) living into the ages of the ages, and they will throw the crowns of them in sight of the throne, saying
UM95: ne kaksikymmentäneljä vanhinta LANKEAVAT valtaistuimen eteen ja PALVOVAT häntä, joka elää aina ja ikuisesti, ja he heittävät kruununsa valtaistuimen eteen ja sanovat
KR38: LANKEAVAT ne kaksikymmentä neljä vanhinta hänen eteensä, joka valtaistuimella istuu, ja KUMARTAEN RUKOILEVAT häntä, joka elää aina ja iankaikkisesti, ja heittävät kruununsa valtaistuimen eteen sanoen:
- Ilm. 5:14 **Novum:** ... vanhinta lankesivat (**epesan**, 3566) ja palvoivat (**proskynesan**)
KIT: ... older persons FELL and they WORSHIPPED
UM95: ...vanhimmat LANKESIVAT ja PALVOIVAT
KR38: ... vanhimmat LANKESIVAT kasvoilleen ja KUMARTAEN RUKOILIVAT.
- Ilm. 7:11 **Novum:** Ja kaikki enkelit seisoivat ympärillä valtaistuimen ja vanhinten ja neljän eläimen ja lankesivat (**epeson**, 3566) eteen valtaistuimen kasvoille heidän ja palvoivat (**proskynesan**) Jumalaa
KIT: And all the angels had stood to circle of the throne and of the older persons and of the four living [creatures], and they FELL in sight of the throne upon the faces of them and WORSHIPPED to the God.
UM95: Ja kaikki enkelit seisoivat valtaistuimen ja vanhinten ja niiden neljän elävän olennon ympärillä, ja he LANKESIVAT ja PALVOIVAT Jumalaa.
KR38: Ja kaikki enkelit seisoivat piirissä valtaistuimen ja vanhinten ja neljän olennon ympärillä ja LANKESIVAT KASVOILLEEN valtaistuimen eteen ja KUMARTAEN RUKOILIVAT Jumalaa,
- Ilm. 9:20 **Novum:** Ja muut ihmisistä jotka eivät kuolleet vaivoissa näissä eivätkä kääntyneet teoista käsien heidän että eivät kumartaisi (**proskynesosin**)

riivaajia (=demoneita) ja epäjumalankuvia kultaisia ja hopeisia ja kuparisia ja kivisiä ja puisia (**ksylina**, 3069), jotka eivät nähdä voi eivätkä kuulla eivätkä kävellä

KIT: And the leftover (ones) of the men, who not were killed in the plagues these, not they repented out of the works of the hands of them, in order that not they WORSHIP the demons and the idols the (ones) golden and the (ones) made of silver and the (ones) made of copper and the (ones) made of stone and the (ones) made of wooden, which neither to be looking they are able not to be hearing not to be walking about

UM95: Muut ihmiset, joita nämä vitsaukset eivät tappaneet, eivät katuneet kättensä tekoja, niin että olisivat lakanneet PALVOMASTA demoneja ja kullasta ja hopeasta ja kuparista ja kivistä ja puusta tehtyjä epäjumalankuvia, jotka eivät voi nähdä eivätkä kuulla eivätkä kävellä

KR38: Ja jäljelle jääneet ihmiset, ne, joita ei tapettu näillä vitsauksilla, eivät tehneet parannusta kättensä teoista, niin että olisivat lakanneet KUMARTAMASTA riivaajia ja kultaisia ja hopeaisia ja vaskisia ja kivisiä ja puisia epäjumalankuvia, jotka eivät voi nähdä eikä kuulla eikä kävellä.

- Ilm. 11:1 **Novum:** ... alttari ja palvoisivat (**proskynuntas**) siinä
KIT: ... altar and the (ones) WORSHIPPING in it.
UM95: ... alttari ja ne, jotka siinä PALVOVAT
KR38: ... alttari ja ne, jotka siinä KUMARTAEN RUKOILEVAT.
- Ilm. 11:16 **Novum:** lankesivat (**epesan**) kasvoille heidän ja palvoivat (**proskynes**) Jumalaa
KIT: ... fell upon the faces of them and they WORSHIPPED to the God.
UM95: ... lankesivat kasvoilleen ja PALVOIVAT Jumalaa
KR38: ... lankesivat kasvoillensa ja KUMARTAEN RUKOILIVAT Jumalaa
- Ilm. 13:4 **Novum:** Ja palvoivat (**proskynes**) lohikäärmettä ...
KIT: And they gave WORSHIP to the dragon
UM95: Ja he PALVOIVAT lohikäärmettä ...
KR38: Ja he KUMARSIVAT lohikäärmettä ...
- Ilm. 13:8 **Novum:** ... ja palvovat (**proskynes**) sitä
KIT: And will WORSHIP him all the (ones) dwelling upon earth
UM95: Ja kaikki maan päällä asuvat tulevat PALVOMAAN sitä
KR38: Ja kaikki maan päällä asuvaliset KUMARTAVAT sitä ...
- Ilm. 13:12 **Novum:** ... jotta palvovat (**proskynes**) petoa
KIT: ... in order that they will WORSHIP the wild beast the first
UM95: ... maan ja siinä asuvat PALVOMAAN ensimmäistä petoa
KR38: ... asuvaliset KUMARTAMAAN ensimmäistä petoa
- Ilm. 13:15 **Novum:** ... kaikki jotka eivät palvoisi (**proskynes**) kuvaa pedon
KIT: ... is ever not might give WORSHIP to the image of the wild beast
UM95: ... jotka eivät millään tavoin PALVOISI pedon kuvaa.
KR38: ... ketkä eivät KUMARTANEET pedon kuvaa

- Ilm. 14:7 **Novum:** sanoen äänellä suurella: Pelätkää Jumalaa ja antakaa hänelle kunnia, sillä tuli aika tuomion ja hänen ja palvokaa (**proskynesate**) tehnyttä taivaan ja maan ja meren ja lähteet vesien
KIT: (he) saying in voice great Fear you the god and give you to him glory, because came the hour of the judgement of him, and give WORSHIP you to the (one) having made the heaven and the earth and the sea and fountains of waters.
UM95: Ja hän sanoi suurella äänellä: "Pelätkää Jumalaa, ja antakaa hänelle kunnia, sillä hänen tuomionsa hetki on tullut, ja niin PALVOKAA häntä, joka on tehnyt taivaan ja maan ja meren ja vesien lähteet
KR38: Ja hän sanoi suurella äänellä: "Pelätkää Jumalaa ja antakaa hänelle kunnia, sillä hänen tuomionsa hetki on tullut, ja KUMARTAKAA häntä, joka on tehnyt taivaan ja maan ja meren ja vetten lähteet."
- Ilm. 14:9 **Novum:** ... Jos joku petoa palvoo (**proskynei**) ja kuvaa hänen
KIT: ... if anyone is WORSHIPPING the wild beast
UM95: ... jos joku PALVOO petoa ja sen kuvaa
KR38: ... Jos joku KUMARTAA petoa ja sen kuvaa
- Ilm. 14:11 **Novum:** ... palvovat (**proskynuntes**) petoa ja kuvaa sen
KIT: ... the (ones) WORSHIPPING the wild beast and the image of it
UM95: ... jotka PALVOVAT petoa ja sen kuvaa
KR38: ... jotka petoa ja sen kuvaa KUMARTAVAT
- Ilm. 15:4 **Novum:** Kuka ei pelkäisi sinua Herra, ja ylistäisi nimeä sinun? Sillä yksin Pyhä, sillä kaikkikansakunnat tulevat ja palvovat (**proskynesusin**) edessä sinun, sillä oikeat tuomiot sinun tulivat julki.
KIT: Who not not should fear, Lord and will glorify the name of you, because alone loyal? Because all the nations will come and they will WORSHIP in sight of you, because the righteous (decrees) of you were made manifest.
UM95: Kuka ei tosiaankaan pelkäisi sinua, [Jehova], ja kirkastaisi sinun nimeäsi, sillä sinä yksin olet uskollinen? Sillä kaikki kansakunnat tulevat ja PALVOVAT sinun edessäsi, koska vanhurskaat säädöksesi on tehty ilmeisiksi
KR38: Kuka ei pelkäisi, Herra, ja ylistäisi sinun nimeäsi? Sillä sinä yksin olet Pyhä; sillä kaikki kansat tulevat ja kumartavat sinua, koska sinun vanhurskaat tuomiosi ovat julki tulleet."
- Ilm. 16:2 **Novum:** ... merkin pedon ja kuvaa sen kumartaviin (**proskynuntas**)
KIT: ... having the engraving of the wild beast and the (ones) WORSHIPPING to the image of it
UM95: ... pedon merki, ja jotka PALVOIVAT sen kuvaa
KR38: ... pedon merkki ja jotka KUMARSIVAT sen kuvaa
- Ilm. 19:4 **Novum:** kaksikymmentä ja neljä ja beljä eläintä ja palvoivat (**proskynesant**) Jumalaa istuvaa valtaistuimella sanovina: Amen, halleluja (**alleluia**, 209)

KIT: And fell the older persons the twenty-four and the four living [creatures], and they WORSHIPPED to the God the (one) sitting upon the throne (they) saying Amen, Hallelujah

UM95: Ja ne kaksikymmentäneljä vanhinta ja ne neljä elävää olentoa LANKESIVAT kasvoilleen ja PALVOISIVAT Jumalaa, joka istuu valtaistuimella, ja sanoivat: ”Aamen! Ylistäkää Jahia!”

KR38: Ja ne kaksikymmentä neljä vanhinta ja neljä olentoa lankesivat maahan ja kumartaen rukoilivat Jumalaa, joka valtaistuimella istuu, ja sanoivat: "Amen, halleluja!"

Enkelin palvomiskielto

Ilm. 19:10 **Novum:** Ja lankesi (**epeson**, 3566) eteen jalkojen hänen palvomaan (**proskynesai**) häntä ja sanoo minulle: katos ettet kanssapalvelija (**syndulos**, 4268) sinun olen ja veljien sinun omistavien todistuksen (**martyrian**, 2777) Jeesuksen, Jumalaa palvo (**proskyneson**) sillä todistus (**martyria**, 2777) Jeesuksen on henki profetian

KIT: And FELL in front of the feet of him to WORSHIP to him. And is saying to me Be you seeing not; fellow slave of you I am and of the brothers of you the (ones) having the witness of Jesus; to the God worship you; the for witness of Jesus is the spirit of the prophecy.

UM95: Silloin mina lankesin hänen jalkojensa eteen PALVOAKSENI häntä, Mutta hän sanoo minulle: Varo! Älä tee sitä! Olen sinun ja sinun veljiesi orjatoveri, niiden joilla on Jeesuksen todistamisen työ. Palvo Jumalaa, sillä Jeesuksesta todistaminen on profetoimisen henki.

KR38: Ja minä lankesin hänen jalkojensa juureen, KUMARTAEN RUKOILLAKSENI häntä. Mutta hän sanoi minulle: "Varo, ettet sitä tee; minä olen sinun ja sinun veljiesi kanssapalvelija, niiden, joilla on Jeesuksen todistus; kumarra ja rukoile Jumalaa. Sillä Jeesuksen todistus on profetian henki."

Ilm. 19:20 **Novum:** ... ottaneita pedon merkin ja palvovia (**proskynuntas**) kuvaa sen

KIT: ...having received the engraving of the wild beast and the (ones) WORSHIPPING to the image of it.

UM95: ... jotka olivat ottaneet pedon merkin, ja ne, jotka PALVOIVAT sen kuvaa.

KR38: ... ottaneet pedon merkin, ja ne, jotka olivat sen kuvaa KUMARTANEET

Ilm. 20:4 **Novum:** ... jotka eivät palvoneet (**proskynesan**) petoa eivätkä kuvaa sen

KIT: ... who not WORSHIPPED the wild beast

UM95: ... jotka eivät olleet PALVONEET petoa

KR38: ... jotka eivät olleet KUMARTANEET petoa eikä sen kuvaa

Enkelin palvomiskielto

Ilm. 22:8 **Novum:** Ja mina Johannes näkeä näitä ja kuulevia ja kun kuulin ja näin, lankesin (**epesa**, 3566) palvomaan (**proskynesai**) eteen jalkojen enkelin näuyyävän minulle näitä.

KIT: And I John the (one) hearing and looking at these (things). And when I heard and looked at, I fell to WORSHIP in front of the feet of the

angel of the (one) showing to me these (things).

UM95: Mnä, Johannes, siis kuulin ja näin tämän. Ja kun olin kuullut ja nähnyt, LANKESIN maahan PALVOAKSENI sen enkelin jalkojen edessä, joka oli tämän minulle näyttänyt.

KR38: Ja minä, Johannes, olen se, joka tämän kuulin ja näin.

Ja kun olin sen kuullut ja nähnyt, minä LANKESIN MAAHAN KUMARTUAKSENI sen enkelin jalkojen eteen, joka tämän minulle näytti

- Ilm. 22:9 **Novum:** Ja sanoo minulle: Katos ettet, kanssapalvelija (**syndulos**, 4268) sinun sillä olen ja veljien sinun profeettojen, ja säilyttävien sanat kirjan tämän, Jumalaa palvo (**proskyneson**)
KIT: And he is saying to me Be you seeing not; fellow salve of you I am and of the brothers of you of the prophets and of the 8ones) observing the words of the little book this; to the God give your WORSHIP.
UM95: Mutta hän sanoo minulle: "Varo! Älä tee sitä! Olen sinun ja sinun veljiesi, profeettojen, orjatoveri ja niiden, jotka noudattavat tämän kirjakäärön sanoja. PALVO Jumalaa"
KR38: Ja hän sanoi minulle: "Varo, ettet sitä tee; minä olen sinun ja sinun veljiesi, profeettain, kanssapalvelija, ja niiden, jotka ottavat tämän kirjan sanoista vaarin; KUMARTAEN RUKOILE Jumalaa."

Latreuo – pyhä palvelus; eri raamatunjakeissa

Sana *proskyneō* ei osoita kaikkein suurinta palvontaa, vaan Raamatussa on tästä korkeampi palvontaa merkitsevä *latreuo*-sana. Jakeessa Ilm. 22:3 pyhää palvelusta suoritetaan **sekä** Jumalalle **että** Karitsalle (Jeesus).

Novum antaa *latreuo*-sanalle (Novum 2670; Strong 3000) seuraavat merkitykset:

Palvoa, palvella (Tarkoittaa pyhää palvelusta). Vertaa *latris*-sanaan, joka tarkoittaa palvelija.

Seuraavassa kaikki jakeet, joissa sana esiintyy:

- Matt 4:10* **Novum:** ...on kirjoitettu sillä Herraa Jumalaa sinun palvot (**proskynesis**) ja häntä ainoata palvelet (**latreusis**, 2670)
KIT: ... it has been written for Lord the God of you you shall WORSHIP and to him alone you shall render SACRED SERVICE
UM95: ... Sillä on kirjoitettu: '[Jehovaa], Jumalaasi sinun on PALVOTTAVA ja yksin hänelle sinun on suoritettava PYHÄÄ PALVELUSTA'
KR38: ... sillä kirjoitettu on: 'Herraa, sinun Jumalaasi, pitää sinun KUMARTAMAN ja häntä ainoata PALVELEMAN
- Luuk. 1:74 **Novum:** ... pelotta kädesät vihollisten vapautettuina palvella (**latreuein**) häntä
KIT: ... out of hand of the enemies having been drawn to be rendering SACRED SERVICE.
UM95: ... meidät on pelastettu vihollisten käsistä, edun pelottomasti

- suorittaa hänelle PYHÄÄ PALVELUSTA
KR38: ... vapahdettuina vihollistemme kädestä, pelkäämättä
PALVELLA häntä
- Luuk. 2:37 **Novum:** ... paastoin ja rukouksin palvoen (**latreuesa**) yötä ja päivää
KIT: ... to fastings and supplications rendering SCARED SERVICE
night and day
UM95: ... suoritti PYHÄÄ PALVELUSTA yötä päivää paastoin ja rukouksin
KR38: ... vaan PALVELI siellä Jumalaa paastoilla
- Luuk. 4:8 **Novum:** ...on kirjoitettu sillä palvot (**proskyneseis**) herraa Jumalaa sinun
ja häntä ainoaa palvelet (**latreuseis**)
KIT: ... It has been written Lord the God of you you shall WORSHIP
and to him alone you shall RENDER SACRED SERVICE
UM95: ... On kirjoitettu: [Jehovaa], Jumalaasi, sinun on palvottava ja
yksin hänelle sinsun on suoritettava PYHÄÄ PALVELUSTA.
KR38: ... Kirjoitettu on: 'Sinun pitää KUMARTAMAN Herraa, sinun
Jumalaasi, ja häntä ainoata PALVELEMAN.
- Apt. 7:7 **Novum:** ... palvoivat (**latreusisin**) minua paikassa tässä
KIT: ... they will RENDER SACRED SERVICE to me in the place this
UM95: ... he lähtevät sieltä ja suorittavat minulle PYHÄÄ PALVELUSTA
tässä paikassa.
KR38: ... PALVELEVAT minua tässä paikassa.'
- Apt. 7:42 **Novum:** Ja kääntyi Jumala ja jätti heidät palvelemaan (**latreuein**)
joukkoja taivaan
KIT: ... them to be RENDERING SACRED SERVICE to the army of the heaven
UM95: ... Ja niin Jumala kääntyi pois ja luovutti heidät suorittamaan
PYHÄÄ PALVELUSTA tavaan armeijalle
KR38: ... hylkäsi heidät PALVELEMAAN taivaan sotajoukkoa
- Apt. 24:14 **Novum:** ... siten palvon (**latreuo**) isäin Jumalaa
KIT: ... I am RENDERING SACRED SERVICE to the paternal God
UM95: ... minä tällä tavoin suoritan PYHÄÄ PALVELUSTA esi-isieni Jumalle
KR38: ... palvelen isieni Jumalaa
- Apt. 26:7 **Novum:** ... innokkuudesta yötä ja päivää palvoen (**latreumon**)
KIT: ... night and day RENDERING SACRED SERVICE
UM95: ... suorittamalla hänelle PYHÄÄ PALVELUSTA hellittämättömän
hartaasti yötä päivää.
KR38: ... herkeämättä PALVELLEN Jumalaa
- Apt. 27:23 **Novum:** Seisoi vieressä sillä minun yönä tänä enkeli Jumalan, jonka olen,
jota myös palvon (**latreuo**)
KIT: Stood beside for to me to this the night of the God of whom
I am, to who also I am RENDERING SACRED SERVICE
UM95: Sillä tänä yönä seisoi lähelläni sen Jumalan enkeli, *jolle kuulun*
ja jolle suoritan PYHÄÄ PALVELUSTA.

- KR38:** Sillä tänä yönä seiso minun tykönäni sen Jumalan enkeli, *jonka oma minä olen* ja jota minä myös PALVELEN
- Room. 1:9 **Novum:** todistaja sillä minun on Jumala, jota palvelen (**letreuo**) hengessä minun evankeliumissa Pojan hänen, miten taukoamatta muistossa teitä pidän.
KIT: Witnesses for of me is the God, to whom I am RENDERING SACRED SERVICE in the spirit of me in the good news of the son of him, as unceasingly remembrance of you I am making
UM95: Sillä Jumala, jolle suoritan PYHÄÄ ALVELUSTA hengelläni hänen Poikaansa koskevan hyvän uutisen yhteydessä, on todistajani.
KR38: Sillä Jumala, jota minä hengessäni PALVELEN julistaen hänen Poikansa evankeliumia, on minun todistajani, kuinka minä teitä lakkaamatta muistan
- Room. 1:25 **Novum:** ... palvoivat (**elatreusan**) luotua ohi luoja
KIT: ... an they venerated and they RENDERED SACRED SERVICE to the creation beside the One having created
UM95: ... suorittavat PYHÄÄ PALVELUSTA luodulle enemmän kuin Luojalle
KR38: ... PALVELLEET luotua enemmän kuin Luojaa
- Fil. 3:3 **Novum:** ... Hegessä Jumalaa palvelevia (**latreuentes**)
KIT: ... to spirit of God RENDERING SACRED SERVICE
UM95: ... meillä, jotka suoritamme PYHÄÄ PALVELUSTA Jumalan hengen avulla ja jotka ylpeilemme Kristuksesta Jeesuksesta ja jotka emme luota lihaan
KR38: ... me, jotka Jumalan Hengessä PALVELEMME Jumalaa ja kerskaamme Kristuksessa Jeesuksessa, emmekä luota lihaan
2. Tim. 1:3 **Novum:** Kiitoksen omista Jumalalle, jota palvelen (**latreuo**) esi-isistä puhtaalla omallatunnolla
KIT: ... Thanks I am having to the God, to whom I am RENDERING SACRED SERVICE
UM95: ... Olen kiitollinen Jumalalle, jolle esi-isieni tavoin suoritan PYHÄÄ PALVELUSTA puhtaalla omallatunnolla.
KR38: ... Jumalaa, jota esivanhemmistani asti PALVELEN puhtaalla omallatunnolla
- Hepr. 8:5 **Novum:** ... jotka esikuvana ja varjona palvelevat taivaallisten
KIT: ... who to example and to shadow are RENDERING SACRED SERVICE of the heavenly (things) according as
UM95: ... ja jotka PALVELEVAT siinä, mikä on taivaallisten kuva ja varjo
KR38: ...
- Hepr. 9:9 **Novum:** ... pystyviä mukaan omantunnon täydellistämään palvelevaa (**latreonta**)
KIT: ... according to concience to perfect the (one) DOING SACRED SERVICE
UM95: ... Nämä eivät kuitenkaan kykene tekemään PYHÄÄ

- PALVELUSTA suorittavaa omaltatunnoiltaan täydelliseksi
KR38: ... joka JUMALANPALVELUSTA toimittaa
- Hepr. 9:14 **Novum:** ... palvelemaan (**latreuein**) Jumalaa elävää
KIT: ... from dead works into the TO BE RENDERING SACRED SERVICE to God living
UM95: ... suorittaaksemme PYHÄÄ PALVELUSTA elävälle Jumalalle.
KR38: ... PALVELEMAAN elävää Jumalaa!
- Hepr. 10:2 **Novum:** ... palvelevilla (**latreuontas**) kerran puhdistettuina
KIT: ... RENDERING SACRED SERVICE once for all having been cleansed
UM95: ... PYHÄÄ PALVELUSTA suorittavilla
KR38: ... jotka jumalanpalvelustaan toimittavat
- Hepr.12:28 **Novum:** ... palvelkaamme (**letreuomen**) mieluisasti Jumalaa arkuudella ja kunnioituksella
KIT: ... through which we may RENDER SACRED SERVICE well pleasingly to the God with holding self and awe
UM95: ... voimme otollisesti suorittaa Jumalalle PYHÄÄ PALVELUSTA jumaludessa ja kunnioittavassa pelossa.
KR38: ... palvelkaamme Jumalaa
- Hepr. 13:10 **Novum:** Meillä uhrialttari josta syödä eivät omista valtaa majaa palvelevat (**latreuontes**)
KIT: We are having altar out of which to eat not are having authority the (ones) to the tent RENDERING SACRED SERVICE
UM95: Meillä on alttari, jolta teltan luona PYHÄÄ PALVELUSTA suorittavilla ei ole valta syödä.
KR38: Meillä on uhrialttari, josta majassa PALVELEVILLA ei ole valta syödä.
- Ilm. 7:15 **Novum:** ... edessä valtaistuimen Jumalan, ja palvelevat (**latreusisin**) häntä päivän ja yön
KIT: ... they are in sight of the throne of the God and they are RENDERING SACRED SERVICE to him of day and of night
UM95: ... Jumalan valtaistuimen edessä ja he suorittavat hänelle PYHÄÄ PALVELUSTA yötä päivää hänen temppelissään
KR38: ... Jumalan valtaistuimen edessä ja PALVELEVAT häntä päivät ja yöt hänen temppelissään
- Ilm. 22:3 **Novum:** Ja mitään kirousta ei tule enää, ja valtaistuin Jumalan ja Karitsan siellä on, ja palvelijat hänen palvelevat (**latreusisin**) häntä, ja näkevät kasvot hänen, ja nimi hänen otsilla heidän.
KIT: ... And every thing put down not will be yet. And the throne of the God and of the Lamb in her will be, and the slaves of him will RENDER SACRED SERVICE to him.
UM95: Eikä mitään kirousta enää tule olemaan. Mutta Jumalan ja Karitsan valtaistuin on kaupungissa, ja hänen orjansa suorittaa hänelle PYHÄÄ PALVELUSTA,

KR38: Eikä mitään kirousta ole enää oleva. Ja Jumalan ja Karitsan **valtaistu**in on siellä oleva, ja hänen palvelijansa PALVELEVAT häntä